

Lokalisatie: een Strategisch Alternatief voor Geglobaliseerd Autoritarisme

English title blog: *Localization: A Strategic Alternative to Globalized Authoritarianism*
(blog, May 12th, 2018)

**Geschreven door/ written by: Helena Norberg-Hodge – Founder & Director,
Local Futures**

Vertaald door/ translated by: Marc Dekens

Voor degenen die geven om vrede, gelijkheid en de toekomst van de planeet, is de wereldwijde politieke ommekeer naar rechts van de afgelopen jaren zeer zorgwekkend. We hebben ons afgevraagd: hoe is dit gebeurd? Hoe veranderde populisme in zo'n verdeeldheid zaaiende en vernietigende kracht? Hoe heeft autoritarisme het politieke toneel weer overgenomen?

Door mijn 40 jaar ervaring in zowel geïndustrialiseerde als op landbouw gebaseerde culturen, denk ik dat de voornaamste reden globalisering is. Als ik globalisering zeg, bedoel ik het mondiale economische systeem waarin de meesten van ons nu leven - een systeem dat wordt aangedreven door voortdurende deregulering van bedrijven en gevormd door neo-liberale, kapitalistische ideologieën. Maar globalisering gaat dieper dan politiek en economie. Het heeft diepgaande persoonlijke gevolgen.

Onder deze globalisering is de concurrentie dramatisch toegenomen, is werkzekerheid iets uit het verleden geworden en vinden de meeste mensen het steeds moeilijker om een leefbaar loon te verdienen. Tegelijkertijd wordt de identiteit bedreigd doordat culturele diversiteit wordt vervangen door een wereldwijde consumentenmonocultuur. Onder deze omstandigheden is het niet verwonderlijk dat mensen steeds onzekerder worden. Zoals adverteerders weten uit bijna een eeuw ervaring, maakt onzekerheid het gemakkelijker om mensen uit te buiten. Maar mensen zijn tegenwoordig het doelwit van meer dan alleen marketingcampagnes voor deodorant en tandpasta: onzekerheid maakt hen zeer kwetsbaar voor propaganda die hen aanmoedigt om de culturele 'ander' de schuld te geven van hun benarde situatie.

Laat me illustreren hoe dit gebeurde in Ladakh, of Klein Tibet, waar ik voor het eerst op bezoek was als jonge vrouw en waar ik meer dan vier decennia heb gewerkt. Ladakh, gelegen in de Indiase Himalaya, was relatief geïsoleerd - cultureel en economisch - tot eind jaren zestig. Toen ik aankwam in de vroege jaren 70, was net een campagne van westerse stijl gelanceerd door de Indiase regering - die me de kans gaf om te ervaren wat er nog over was van de oude cultuur en om de veranderingen te observeren die met de modernisering gepaard gingen.

In de oude cultuur omvatte het werk het voorzien in de basisbehoeften van de gemeenschap - voedsel, kleding, huisvesting. Hoewel er weinig geld was, was er geen bewijs van het soort armoede dat men overal in de zogenaamde 'ontwikkelingslanden' ziet - waar mensen honger hebben of ondervoed zijn en geen voldoende onderdak of schoon drinkwater hebben. In feite kreeg ik overal in Ladakh regelmatig te horen: "We zijn *tung-bos za-bos*", wat betekent "we zijn zelfvoorzienend, we hebben genoeg te eten en te drinken".

Tijdens mijn vroege jaren in Ladakh was er een opmerkelijke mate van sociale harmonie; Bijzonder opmerkelijk was het feit dat de boeddhistische meerderheid en de moslimminoriteit vreedzaam naast elkaar leefden. Natuurlijk waren er problemen, zoals er zijn in alle menselijke samenlevingen, maar de harmonie en levensvreugde die ik tegenkwam waren enorm verschillend van wat ik had gekend toen ik opgroeide in Europa.

Binnen een decennium vond er echter een angstaanjagende verschuiving plaats van de traditionele harmonie, toen boeddhisten en moslims elkaar als vijanden begonnen te zien. Etnische en religieuze verschillen begonnen een politieke dimensie te krijgen die tot verdeeldheid leidde, en veroorzaakten bitterheid en vijandschap op een schaal die voorheen onbekend was. Jonge Ladakhis, voor wie religie gewoon een onderdeel van het dagelijks leven was, namen overdreven stappen om hun religieuze overtuiging en toewijding te tonen. Moslims begonnen van hun jonge dochters te eisen dat ze hun hoofd bedekten met sjaals. Boeddhisten in de hoofdstad begonnen hun gebeden uit te zenden via luidsprekers, om te concurreren met de islamitische gebedsoproep. Religieuze ceremonies die ooit door de hele gemeenschap werden gevierd - zowel boeddhisten als moslims - werden in plaats daarvan gelegenheden om te pronken met iemands rijkdom en kracht. In 1989 liepen de spanningen tussen de twee groepen uit op geweld dat verschillende levens kostte. Ik hoorde zachtmoedige boeddhistische grootmoeders, die een paar jaar eerder thee dronken met hun moslimburen en zelfs elkaars religieuze feesten vierden, verklaarden: "we moeten de moslims doden voordat ze ons afmaken".

Buitenstaanders schreven het conflict toe aan het oplaaieren van oude etnische spanningen, maar dergelijke spanningen hadden in 600 jaar geschiedenis nog nooit tot groepsgeweld geleid. Als iemand die daar woonde en vloeiend Ladakhi sprak, had ik een uniek perspectief van zowel een buitenstaander als een insider, en het was voor mij duidelijk dat er een verband was tussen de economische veranderingen die door ontwikkeling werden veroorzaakt en de plotselinge opkomst van gewelddadige conflicten.

De meest opvallende veranderingen in de economie waren gericht op voedsel en landbouw. Geïmporteerd voedsel, zwaar gesubsidieerd door de Indiase regering, wordt nu verkocht voor de helft van de prijs van lokale producten, waardoor de lokale landbouw "oneconomisch" lijkt. Zelfredzaamheid op het gebied van voedsel werd geleidelijk vervangen door afhankelijkheid van het mondiale voedselsysteem, en veel Ladakhis - van wie de overgrote meerderheid boeren waren - begonnen zich af te vragen of er een toekomst voor hen was.

Veranderingen in het onderwijs hadden ook een enorme impact. In het verleden leerden Ladakhi-kinderen de vaardigheden die nodig waren om te overleven, zelfs om te gedijen in deze moeilijke omgeving: ze leerden voedsel te verbouwen, voor dieren te zorgen en huizen te bouwen met lokale middelen. Maar in de nieuwe verwesterde scholen kregen kinderen in plaats daarvan vaardigheden die geschikt waren voor een stadsleven binnen een geglobaliseerde economie - een manier van leven waarin bijna elke behoefte wordt geïmporteerd. De nieuwe scholen leerden bijna niets over de Ladakhi manier van leven; in plaats daarvan werd kinderen impliciet geleerd neer te kijken op de traditionele cultuur.

De plaats (locus) van politieke en economische macht veranderde ook. Traditioneel was het huishouden het centrum van de economie, waarbij de meeste grotere beslissingen op dorpsniveau werden genomen. Met de komst van de nieuwe economie raakte de economische en politieke macht gecentraliseerd in de hoofdstad Leh, waardoor dorpingen geen beslissingen konden nemen die hun leven diepgaand beïnvloedden. Ondertussen werden jonge mannen uit hun dorpen naar Leh getrokken op zoek naar betaalde banen. Plotseling afgesneden van hun dorpsgemeenschap en in een moordende strijd met honderden anderen om schaarse banen, werd hun eens zo veilige identiteitsgevoel diep uitgehold.

Deze veranderingen werden nog versterkt door een toestroom van buitenlandse toeristen, door de introductie van satelliettelevisie en door een bombardement aan reclamecampagnes - die allemaal dienden om de westerse, stedelijke cultuur te romantiseren, waardoor de Ladakhis zich juist achterlijk en dom voelden.

Het was me duidelijk dat de komst van de wereldeconomie een alomtegenwoordig gevoel van onzekerheid en machteloosheid had gecreëerd. Praktisch gezien werden de Ladakhis afhankelijk van verre fabrikanten en gecentraliseerde bureaucratieën in plaats van van elkaar. Psychologisch hadden ze het vertrouwen in zichzelf en hun cultuur verloren. Het is niet moeilijk in te zien hoe mensen die zich onzeker en machteloos voelen, tot woede en extremisme kunnen overgaan.

De snelheid en schaal waarmee deze veranderingen plaatsvonden in Ladakh was overweldigend, waardoor het structurele verband tussen globalisering, onveiligheid en conflict heel duidelijk werd. Het was ook duidelijk dat hetzelfde proces overal ter wereld gaande is: het economische systeem, zo realiseerde ik me, is wereldwijd een motor geworden van angst, fundamentalisme en politieke instabiliteit. En zowel in het noorden als in het zuiden heeft de enorme psychologische en materiële onzekerheid die door de globalisering wordt gevoed, het vermogen van demagogen enorm gevoed, om angst en vooroordelen te gebruiken om de publieke opinie te manipuleren.

Om deze trend te keren, is noch een identiteitspolitiek, noch een conventionele 'linkse' versus 'rechtse' politiek voldoende. In plaats daarvan moeten we de structurele economische krachten die aan de basis van het probleem liggen, fundamenteel veranderen. Die

krachten zijn ontketend door de deregulering van mondiale banken en bedrijven, en het omkeren van dat proces is onze beste hoop op vrede en stabiliteit.

Om te zien hoe deregulering van bedrijven heeft geleid tot een ineenstorting van de democratie, tot toenemend fundamentalisme en geweld, en tot de opkomst van extreemrechtse politieke leiders, is het van vitaal belang dat we de bredere verbanden zien die reguliere analyses over het algemeen negeren.

Globalisering en onzekerheid

Veel mensen, vooral uit de linkse kant van het politieke spectrum, associëren globalisering met internationale samenwerking, reizen en de verspreiding van humanitaire waarden. Maar in de kern is globalisering een economisch proces - een proces dat sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog de kern vormt van de neoliberale ideologie en de bedrijfsagenda. In het Globale Zuiden wordt het 'ontwikkeling' genoemd, in het Globale Noorden als vooruitgang. Maar in zowel Noord als Zuid is het fundamentele proces hetzelfde: de deregulering, centralisatie en privatisering van het bedrijfsleven, de financiën en de politiek.

Tegenwoordig wordt dit voornamelijk bereikt door middel van 'vrije handel'-verdragen die bedrijven de vrijheid geven om over de wereld te reizen op zoek naar de goedkoopste arbeidskrachten, de minst stringente gezondheids- en milieunormen, de grootste belastingvoordelen en de meest genereuze subsidies. Deze verdragen stellen bedrijven in staat operaties - en dus banen - te verplaatsen waar ze maar willen. Ze geven hun zelfs het recht om regeringen aan te klagen wegens wetten of voorschriften die hun potentiële winsten bedreigen - en daarmee de democratie volledig belachelijk maken. Gevangen in een systeem dat constante wereldwijde "groei" vereist, hebben gemeenschappen gezien dat hun lokale economieën werden ondermijnd, waardoor ze afhankelijk werden van een onstabiele, door bedrijven geleide economie waarover ze geen controle hebben.

Het traject van groeiende bedrijfsmacht is niet onvermijdelijk of natuurlijk, noch is het een gevolg van veronderstelde 'schaalvoordelen', zoals velen aannemen. Het is eerder het resultaat van decennia van beleidskeuzes door nationale regeringen en internationale organen zoals de Wereldbank en het IMF, die opzettelijk de grote en de wereldwijde organisaties steunen in de overtuiging dat bedrijfsgroei de weg is naar vrede en welvaart. Niet alleen hebben internationale bedrijven en banken mogen profiteren van verschillen in arbeids-, gezondheids-, veiligheids- en milieunormen over de hele wereld, ze hebben ook enorme belastingvoordelen en enorme directe subsidies gekregen. Nog verraderlijker is dat het bedrijfssysteem is gebouwd op een reeks indirecte subsidies - grotendeels voor de infrastructuur waarvan de globalisering afhangt. Wereldwijde marketeers zoals Wal-Mart, Amazon en Apple hebben een goed ontwikkeld en constant groeiend transportnetwerk

van zeehavens, spoorwegen, luchthavens en megasnelwegen nodig, evenals enorme hoeveelheden zwaar gesubsidieerde fossiele brandstoffen voor transport. Om hun toeleverings- en afleveringsketens te bewaken, hebben ze ook geavanceerde satellietcommunicatietechnologieën nodig - iets wat ook vereist is door mondiale banken en financiële instellingen om kapitaal over de wereld te verplaatsen. In bijna elk land zijn de onderwijssystemen verschoven naar het opleiden van studenten voor de vaardigheden die het bedrijfsleven nodig heeft. Al deze mechanismen begunstigen structureel grote en mondiale bedrijven boven bedrijven die gelokaliseerd of plaatsgebonden zijn, en de meeste van deze mechanismen zijn niet betaald door de bedrijven zelf, maar door de belastingbetaler. [1]

Zelfs de wereldwijde bedrijven die door charismatische ondernemers lijken te zijn 'opgestart', hebben veel van hun succes te danken aan vrijgevigheid van de overheid. Zoals auteur Mariana Mazzucato betoogt, was zelfs de iPhone niet zozeer een product van de verbeelding van Steve Jobs, als wel van publiek gefinancierd onderzoek door het Amerikaanse ministerie van Defensie en de National Science Foundation. [2] En de futuristische bedrijven van Elon Musk hebben niet alleen geprofiteerd van \$ 5 miljard aan directe lokale, provinciale en federale steun, maar ook van tientallen jaren onderzoek naar onder meer rakettechnologie. [3]

Werkonzekerheid

Naarmate bedrijven meer vrijheid kregen, zijn de banen die ze bieden steeds onzekerder geworden. Op grond van de Noord-Amerikaanse Vrijhandelsovereenkomst (NAFTA) van 1994 leed de VS bijvoorbeeld een nettoverlies van naar schatting 700.000 banen toen fabrikanten naar Mexico verhuisden, waar de lonen goedkoper waren en de arbeidsnormen lager [5]. Maar globalisering is een voortdurende 'race naar de bodem', dus niet al die banen bleven in Mexico: alleen al tussen oktober 2000 en december 2003 verloor Mexico 300.000 banen omdat de Chinese massa-export naar de Verenigde Staten goedkoper was. [5] Over het algemeen waren de boeren uit Mexico de grootste verliezers: sterk gesubsidieerde landbouwproducten uit de Verenigde Staten infiltrerden hun lokale markten en ondermijnden het levensonderhoud van ongeveer 2,3 miljoen kleine boeren. [6] Veel van deze boeren kwamen terecht in de drukke steden van Mexico, waar ze gedwongen werden om met elkaar te concurreren om laagbetaalde industriële banen. Met weinig haalbare opties, migreerden velen - legaal of niet - naar de Verenigde Staten. Deze slachtoffers van de globalisering werden, ironisch genoeg, vaak de zondebok van extreemrechts voor het verlies van Amerikaanse banen.

Hoewel de media de stijgende levensstandaard van industriële arbeiders in het zuiden van de wereld hebben benadrukt, wegen de voordelen voor de arbeiders daar zwaar op tegen de voordelen voor de bedrijven die hun productieactiviteiten offshore verrichten. Van de prijs die voor een Apple iPhone wordt betaald, gaat bijvoorbeeld minder dan 2%

naar de Chinese arbeiders die bij de productie betrokken zijn, terwijl 58% door Apple als winst wordt ingenomen [7].

Het is niet alleen het verdwijnen van banen die leidt tot stagnerende of afnemende levensstandaarden, maar ook de dreiging dat banen gemakkelijk elders kunnen worden overgenomen als werknemers geen lagere lonen, langere werktijden of minder voordelen accepteren. Op deze manier dienen de vele multilaterale en bilaterale "vrije handel" -verdragen die nu van kracht zijn, de onderhandelingspositie van de arbeiders te ondermijnen en de lonen te drukken, zelfs voor de banen van het bedrijf die niet zijn uitbesteed.

Banen gaan ook verloren doordat bedrijven worden gecentraliseerd en opgeschaald. Wanneer een wereldwijd bedrijf - gesteund door een reeks belastingvoordelen en subsidies - een nieuwe markt betreedt, heeft de lokale economie de neiging om netto banen te verliezen, omdat kleinere concurrenten die meer afhankelijk zijn van menselijke arbeid failliet gaan. Sommige onderzoeken hebben aangetoond dat elke nieuwe supermarkt in het VK een nettoverlies van 276 banen met zich meebrengt [8]. Volgens een rapport van het Institute for Local Self-Reliance heeft de online marketeer Amazon 150.000 banen meer vernietigd dan hij heeft gecreëerd. [9] Net als andere online retailers heeft Amazon niet alleen geprofiteerd van communicatie- en transportinfrastructuren die op openbare kosten zijn gebouwd, maar heeft het ook vermeden om staats- en lokale omzetbelasting te innen van zijn Amerikaanse klanten - omzetbelastinginkomsten die staten en plaatsen hard nodig hebben - waardoor Amazon een prijsvoordeel krijgt van maar liefst 9,75% ten opzichte van bedrijven in de hoofdstraat. [10]

Tegelijkertijd gaan veel banen verloren door geavanceerde technologie. Het voor de hand liggende voorbeeld is in de productie, waar robots een breed scala aan geschoolde werknemers hebben vervangen, maar technologie heeft een vergelijkbare impact op de landbouw. De export gestuurde markten van de wereldeconomie vragen om enorme hoeveelheden gestandaardiseerde grondstoffen; het produceren van die voedingsmiddelen op grote schaal betekent mono-culturele productie, die sterk afhankelijk is van industriële machines en chemische inputs, maar waarvoor slechts een relatief kleine beroepsbevolking in de landbouw nodig is. Als gevolg hiervan is het levensonderhoud in de landbouwsector enorm gedaald. In de EU zijn de afgelopen tien jaar bijna 4 miljoen landbouwbedrijven met bedrijven van minder dan 10 hectare verdwenen; Tegenwoordig beheert slechts 3% van de landbouwbedrijven meer dan 50% van de totale landbouwgrond in de EU [11]. In de VS beschouwt het Census Bureau boeren als een zodanig demografisch onbeduidende populatie dat het hun aantal niet langer bijhoudt, maar er wordt geschat dat er nu minder boeren in Amerika zijn dan er mensen in de gevangenis zitten. [12] Naarmate de informatietechnologie geavanceerder wordt, worden banen in veel andere sectoren ver-

plaatst van mensen naar computers. Voorlopig zijn slecht betaald handwerk en hooggekwalificeerde banen relatief beschermd tegen deze trend, maar de technologische vooruitgang maakt iedereen onzekerder over hun baan [13].

Politieke onzekerheid

Deregulering van bedrijven, inclusief banken, heeft een handvol reuzen in staat gesteld de wereldmarkten te monopoliseren. Sommige zijn groter geworden dan natiestaten, zowel in termen van rijkdom als politieke invloed. Deze multinationals hebben hun ongekende macht gebruikt om bij regeringen te lobbyen voor nog meer economische deregulering, met behulp van mechanismen zoals clausules voor beslechting van geschillen tussen investeerders en staten (ISDS) in vrijhandelsverdragen om regeringen aan te klagen en regelgeving van algemeen belang aan te pakken. [14]

Terwijl 'vrijhandel' grote spelers de vrijheid geeft om te doen wat ze willen, betekent dit juist het tegenovergestelde - meer regulering en beperkingen - voor kleinere, nationaal gevestigde spelers. Bij overheden werd door grote bedrijven gelobbyd om de activiteiten van kleinere bedrijven te beperken door ze vast te houden aan onredelijke normen en ingewikkelde bureaucratie. In veel gevallen wordt op kleinschalige bedrijven een oneerlijke last gelegd door regelgeving gericht op problemen veroorzaakt door grootschalige productie. Kippenboerderijen in batterijstijl hebben bijvoorbeeld duidelijk aanzienlijke milieu- en gezondheidsvoorschriften nodig: hun miljoenen genetisch identieke, nauw opgesloten dieren zijn zeer vatbaar voor ziekten, hun tonnen geconcentreerd afvalwater moeten veilig worden verwijderd en de lange afstand bij het transport van verwerkt pluimvee bestaat het risico op bederf. Toch is een kleine producent - zoals een boer met enkele tientallen scharrelkippen - onderworpen aan in wezen dezelfde voorschriften, waardoor de kosten vaak stijgen tot niveaus die het onmogelijk maken om in bedrijf te blijven. Grootschalige producenten kunnen de nalevingskosten over een veel groter volume spreiden, waardoor het lijkt alsof ze 'schaalvoordelen' genieten ten opzichte van kleinere producenten.

Tegelijkertijd zijn de regeringen zelf verarmd door deregulering van bedrijven. Hun geld is opgeschroefd door de zware subsidies die worden uitgedeeld om grote bedrijven aan te trekken, en hun inkomsten zijn uitgehold door belastingvoordelen, offshoring en het vermogen van multinationals om winsten te verbergen in landen met lagere belastingtarieven. Door de deregulering van de financiële sector staan regeringen steeds meer in de schulden bij mondiale banken en bedrijven. Tegelijkertijd wordt het aan regeringen overgelaten om alle externe effecten te dekken - de sociale en milieuproblemen die de onvermijdelijke bijproducten zijn van wereldwijde groei.

Door steeds meer op afstand gezet te worden van de instellingen die beslissingen nemen die hun leven beïnvloeden en onzeker zijn over hun economisch levensonderhoud, zijn

veel mensen gefrustreerd, boos en gedesillusionneerd geraakt door het huidige politieke systeem. Hoewel democratische systemen wereldwijd enorm zijn aangetast door de de facto regering van gedereguleerde banken en bedrijven, geven de meeste mensen de regeringsleiders thuis de schuld. Omdat ze het grotere plaatje niet zien, zijn steeds meer mensen vatbaarder geworden voor de valse beweringen en loze beloften van onconventionele, autoritaire kandidaten, die daardoor voet aan de grond kunnen krijgen in politieke arena's.

Psychologische onzekerheid

Terwijl lokale, zelfs nationale, economieën worden ondermijnd, begint het weefsel van onderlinge afhankelijkheid dat gemeenschappen bij elkaar houdt te rafelen. Dit leidt niet alleen tot sociale versnippering en isolatie, het ontrafelt ook het vangnet wat ervoor zorgde dat de omringende gemeenschap kan worden ingeroepen voor hulp in tijden van nood.

Tegelijkertijd breidt de wereldwijde consumentencultuur die de groei van bedrijven ondersteunt, meedogenloos uit. Mensen over de hele wereld worden bestookt met reclameboodschappen waarin staat: "Je bent niet goed genoeg zoals je bent, maar je kunt jezelf verbeteren door ons product te kopen."

Naarmate 'face-to-face' relaties verslechteren en echte rolmodellen worden vervangen door verre, kunstmatige beelden van perfectie in de massamedia en in de hyperbolische wereld van sociale media, is er sprake van ongezonde vergelijking. Deze trends worden in verband gebracht met een stijgend aantal stoornissen zoals anorexia, angst, agressie en zelfs zelfmoord, terwijl sociaal isolement, huiselijke stress en toenemende economische druk aanleiding hebben gegeven tot epidemieën van depressie en verslaving. [15]

Door de nieuwe economie onzeker en gemarginaliseerd achtergelaten, kunnen mensen zeer kwetsbaar zijn voor vooroordelen. Vooral in het mondiale Zuiden breekt de ineenstorting van gemeenschappen en culturen rijke intergenerationele relaties af en ontwortelt identiteiten, vaak door ongezonde alternatieven die een wanhopige behoefte om erbij te horen weerspiegelen. Ideologisch fundamentalisme en extremisme lijken zowel een verklaring te bieden voor verslechterende sociale en persoonlijke kwalen als een radicale oplossing. Het kan persoonlijke bevestiging en betekenis, solidariteit en gemeenschapsgevoel bieden - allemaal essentiële menselijke behoeften die door de globalisering zijn ondermijnd.

De ontworteling van op het land gebaseerde bevolking - een dramatische en zichtbare trend in de landen van het Zuiden - is de motor geweest van een groot deel van het etnische conflict, het fundamentalisme en het radicalisme in dat deel van de wereld. In het noorden van de wereld zijn plattelandsgebieden op dezelfde manier uitgehold door mon-

diale economische krachten. Kleine familieboerderijen die verbonden zijn met de wereldwijde voedsel economie zitten gevangen tussen de stijgende prijzen die worden aangerekend door de landbouwbedrijven die hun inputs en apparatuur verkopen, en de dalende prijzen die worden betaald door degenen die hun productie kopen. Ze kunnen eenvoudigweg niet concurreren met zwaar gesubsidieerde, door export geleide landbouwbedrijven, en hun gestage ondergang heeft de lokale economieën en gemeenschappen die ze ooit ondersteunden, gedecimeerd. Jongeren die in deze landelijke gebieden zijn opgegroeid, zien daar vaak geen toekomst voor zichzelf: niet alleen zijn banen schaars, maar - net als in Ladakh - vertellen de media en advertenties hen dat het stadsleven daarentegen 'cool', glorieus en opwindend is. Deze delen van het land - in de Verenigde Staten 'the heartland' genoemd - zijn een vruchtbare voedingsbodem geworden voor extreemrechtse autoritaire bewegingen.

Autoritarisme het vuur aan de schenen leggen: het vooruitzicht van lokalisatie

We hebben dringend een wijdverbreid bewustzijn nodig van het grote plaatje van economische deregulering en de impact ervan op onze gemeenschappen en persoonlijk leven. Alleen onwetendheid over dit systeem maakt het mogelijk dat de pseudo-oplossingen van Trump, Brexit, Duterte en anderen aan kracht winnen, zelfs als het mondiale economische systeem onbelemmerd verder marcheert. Ondanks het feit dat deze rechtse politieke krachten vaak als "anti-globalistisch" worden bestempeld, dienen ze in feite om mondiale monopolies te versterken. [16]

Elke beweging om de ellende van de rechteloze mensen aan te pakken, moet niet alleen de systemische ziekte van economische deregulering blootleggen en diagnosticeren, maar moet ook een samenhangend alternatief bieden. Ik geloof dat economische lokalisatie de meest strategische oplossing is. Het gelokaliseerde pad zou een ommekeer van 180 graden in het economisch beleid met zich meebrengen, zodat zaken en financiën plaatsgebonden worden en verantwoording dienen af te leggen aan democratische processen. Dit betekent herregulering van mondiale bedrijven en banken, evenals een verschuiving van belastingen en subsidies, zodat ze niet langer de voorkeur geven aan het grote en het mondiale, maar in plaats daarvan kleinschaligheid op grote schaal ondersteunen. Het opnieuw opbouwen van sterkere, meer gediversifieerde en zelfvoorzienende economieën op nationaal, regionaal en lokaal niveau is essentieel voor het herstel van de democratie en een reële economie gebaseerd op duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen - een economie die in essentiële menselijke behoeften voorziet, ongelijkheid vermindert en sociale harmonie bevordert.

De manier om deze verandering teweeg te brengen, is niet door simpelweg op een nieuwe kandidaat te stemmen binnen dezelfde gecompromitteerde politieke structuur. In plaats daarvan moeten we diverse en verenigde volksbewegingen opbouwen om een politieke

kracht te creëren die systemische lokalisatie kan bewerkstelligen. Het betekent bewust maken van de manier waarop globalisering de democratie tot een aanfluiting heeft gemaakt, en duidelijk maken dat het bedrijfsleven plaatsgebonden moet zijn om verantwoording af te leggen en onderworpen te zijn aan het democratische proces. We moeten met elkaar over politiek praten - met degenen die zich zorgen maken over sociale gerechtigheid en vrede, degenen die zich richten op werkloosheid, milieukwesties of spirituele en ethische waarden. Het betekent bewustmaking van het gemeenschappelijke belang dat campagnes voor één onderwerp verenigt en links-rechts-antagonisme overbrugt. Het creëren van face-to-face lokale groepen die zich vervolgens nationaal en zelfs internationaal verbinden, kan een diverse beweging vormen - een kritische massa - die de politiek kan betreden en sterk kan blijven in haar pro-democratische / anti-corporate positie, ondanks de systematische gevestigde belangen die het onvermijdelijk zal moeten betwisten.

Hoewel een dergelijke wereldwijde beweging nog niet is ontstaan, hebben we in sommige landen een glimp opgevangen van het wijdverbreide verlangen naar fundamentele verandering. Bij de laatste Britse verkiezingen omvatte het Labour-partijmanifest verschillende progressieve maatregelen, zoals de re-nationalisatie van sleutelsectoren die zijn overgenomen door particuliere bedrijven. Hoewel Labour de verkiezingen niet won, kreeg het een groot deel van de stemmen. In de VS was de presidentiële campagne van Bernie Sanders in 2016 een ander voorbeeld van een politicus die reageerde op het groeiende koor van kritische stemmen over de controle van het bedrijfsleven over de economie.

De kwestie is echter complex: de natiestaat blijft de politieke entiteit die het meest geschikt is om het mondiale zakendoen aan banden te leggen, maar tegelijkertijd zijn er meer gedecentraliseerde economische structuren nodig, vooral als het gaat om het voorzien in basisbehoeften. Deze gelocaliseerde economieën vereisen een paraplu van milieu- en sociale bescherming, versterkt door nationale en zelfs internationale regelgeving, maar bepaald door lokale politieke betrokkenheid. Dit komt dicht in de buurt van het platform van La Via Campesina, van oorsprong Latijns-Amerikaans maar nu wereldwijd van opzet. Hoewel het geen kandidaat is voor een politiek ambt, vertegenwoordigt het wel meer dan 400 miljoen kleine boeren wereldwijd die campagne voeren voor voedselsoevereiniteit en tegen de deregulering van bedrijven.

Lokalisatie is een oplossingsvermenigvuldiger. Het kan de democratie herstellen door de invloed van grote bedrijven op de politiek te verminderen en door vertegenwoordigers verantwoording af te leggen aan mensen, niet aan bedrijven. Het kan de concentratie van rijkdom omkeren door de oprichting van meer kleine bedrijven te stimuleren en ervoor te zorgen dat het geld lokaal blijft circuleren. Het kan vervuiling en verspilling tot een minimum beperken door te voorzien in echte menselijke behoeften in plaats van in verlangens die door de consumentencultuur zijn voortgebracht, en door de afstanden tussen producenten en consumenten te verkorten.

Lokalisatie stelt mensen ook in staat om de effecten van hun acties duidelijker te zien: in kleinere economieën weet men bijvoorbeeld gemakkelijk of de voedselproductie afhankelijk is van giftige chemicaliën, of landarbeiders zijn mishandeld en of het land gezond blijft. Op deze manier wordt het bedrijfsleven meer verantwoordelijk. [17]

Door voorrang te geven aan gediversifieerde productie voor lokale behoeften boven gespecialiseerde productie voor export, herverdeelt lokalisatie de economische en politieke macht van mondiale monopolies naar miljoenen kleine producenten, boeren en bedrijven. Het decentraliseert daardoor de politieke macht en verankert het in de gemeenschap, waardoor mensen meer keuzevrijheid krijgen over de veranderingen die ze in hun eigen leven willen zien.

De exponentiële groei van lokalisatie-initiatieven - van op voedsel gebaseerde inspanningen zoals gemeenschapstuinen, boerenmarkten, door de gemeenschap ondersteunde landbouwprogramma's en stadslandbouw, tot lokale zakelijke allianties, gedecentraliseerde regelingen voor hernieuwbare energie, bibliotheken voor het lenen van gereedschap en projecten voor gemeenschapsonderwijs - getuigt van het feit dat steeds meer mensen op een grotendeels gezonde manier arriveren bij lokalisatie als een systemische oplossing voor de problemen waarmee ze worden geconfronteerd

Hier is een korte greep uit enkele initiatieven die al aan de gang zijn:

- In Fitzroy, Australië, komen mensen maandelijks samen in een plaatselijk park om producten, zaden, eieren, jam, chutney, bloemen, recepten en tuintips uit te wisselen. Er is geen geld mee gemoeid en mensen worden aangemoedigd om te nemen wat ze willen. Deze zelfbenoemde Urban Harvest helpt mensen niet alleen geld te besparen op voedsel, het biedt bewoners ook de mogelijkheid hun burens te leren kennen en gemeenschapsbanden op te bouwen. [18]
- In de Amerikaanse staat Vermont stelt de boerderij van de gemeenschap van Pine Island vluchtelingen, voornamelijk uit Afrika en Azië, in staat de agrarische en culinaire tradities voort te zetten die ze achterlieten toen ze uit hun huizen werden verdreven. De boerderij biedt deze immigranten niet alleen de mogelijkheid om betaalbaar, cultureel relevant voedsel te verbouwen en te verwerken, het verbindt hen ook met elkaar en met hun nieuwe gemeenschap. [19]
- In Oxfordshire, VK, werkt de Low Carbon Hub aan het creëren van een lokaal beheerde, gedecentraliseerde infrastructuur voor hernieuwbare energie, waarbij daken en vervuilde percelen worden omgevormd tot een microgrid voor lokale behoeften. Het project wordt betaald door de verkoop van gemeenschapsaandelen. [20]

- Zelfs het financiële systeem - de bron van zoveel onheil en verdriet - wordt gelokaliseerd met ingrijpende gevolgen. In de sloppenwijken van Fortaleza, Brazilië, is bijvoorbeeld een gemeenschapsbank, Las Palmas, opgericht die wordt bestuurd door lokale bewoners met als doel te voorzien in lokale behoeften. Het gaf onder meer zijn eigen valuta uit, die alleen binnen de gemeenschap circuleert. Toen het project begon, werd slechts 20% van de aankopen lokaal gedaan; tegenwoordig is dat aantal meer dan 90%. [21]

Dit zijn slechts een handvol van de letterlijk duizenden creatieve grassroots-initiatieven die zowel de levensvatbaarheid van lokalisatie als de systemische voordelen ervan aantonen.

Helaas wordt lokalisatie soms verward met isolationisme en zelfs met rechts nationalisme. In feite is het tegenovergestelde waar: lokalisatie vereist internationale samenwerking en solidariteit om de zakelijke moloch een halt toe te roepen; het is gebouwd op een diep respect voor culturele diversiteit en daarom tolerantie voor verschillen.

De stad Preston in het VK is een goed voorbeeld van hoe lokalisatie de samenwerking vergroot. In 2011 zijn de stads- en provinciale raden begonnen met het lokaliseren van aanbestedingen als reactie op bezuinigingen op de nationale overheidsfinanciering. Door de bestedingsfocus van zes regionale instellingen, waaronder een politiekorps, woningcorporaties en hogescholen, te verleggen, slaagden ze erin om in twee jaar tijd het bedrag dat bij lokale leveranciers wordt uitgegeven te verhogen van 14% naar 28%. Tegelijkertijd was er een groei van het aantal lokale coöperatieve bedrijven. [22] De raad van Preston is verre van isolationistisch, maar werkt nu samen met andere steden in de EU, als onderdeel van het Europabrede Procure Network, om te onderzoeken hoe zij soortgelijke veranderingen in hun lokale economie kunnen aanbrengen.

Andere netwerken groeien op nationaal en internationaal niveau. Deze omvatten de Business Alliance for Local Living Economies (BALLE), die honderden lokale bedrijfsleiders uit heel Noord-Amerika verenigt om best practices te delen. Evenzo brengt de New Economy Coalition ngo's (non-gouvernementele organisaties), bedrijven en activisten uit heel Noord-Amerika samen om strategieën voor lokalisatie uit te wisselen. Het Transition Town-netwerk verbindt groepen die eraan werken om zoveel mogelijk los te koppelen van de fossiele brandstofeconomie. Mijn organisatie, Local Futures, heeft een International Alliance for Localization (IAL) opgericht, die deze uitwisseling naar een mondiaal niveau tilt en momenteel organisaties en individuele leden uit meer dan 50 landen omvat. Echte lokalisatie betekent kleinschaligheid op grote schaal, en dat vereist samenwerking op alle niveaus.

Een grote uitdaging voor de acceptatie van een lokale agenda onder progressieven was de indruk dat lokaal en natuurlijk 'elitair' zijn en alleen betaalbaar voor mensen met comfortabele middelen. Bedrijfsdenktanks zijn effectief geweest in het verspreiden van deze

boodschap, maar de relatief hogere kosten van gezonde alternatieven - of het nu gaat om biologisch voedsel, lokale natuurlijke bouwmaterialen en vezels, of alternatieve geneeswijzen - zijn grotendeels een product van extern gemaakte kosten en overheidssubsidies voor de productie door exportgerichte bedrijven. Verwijder al die kunstmatige ondersteuning en de kosten van geglobaliseerde producten zouden voor de meesten onbereikbaar zijn.

Een verwante beschuldiging van 'elitarisme' is dat de noorderlingen die werken aan het lokaliseren van hun economieën de arme mensen van het mondiale zuiden de rug toekeren, die noordelijke markten nodig hebben om uit de armoede te geraken. De waarheid is dat vele jaren van exportgeoriënteerde 'ontwikkeling' (met wortels in kolonialisme en slavernij) de meeste landen van het Zuiden diep in de schulden hebben geduwd - het meeste daarvan is opgelopen om de infrastructuur op te bouwen die nodig is voor de wereldhandel. Tegenwoordig gaat het leeuwendeel van de rijkdom die wordt gecreëerd over de rug van zuidelijke arbeiders naar de financiering van deze schuld, niet om te voorzien in lokale behoeften. Lokalisatie bevorderen betekent dat mensen in zowel Noord als Zuid worden aangemoedigd om hun economische activiteiten te diversifiëren en zelfredzamer te worden. Voor noorderlingen zou dit betekenen dat mensen aan de andere kant van de wereld met rust gelaten worden, wier verarming een direct gevolg is van het feit dat ze gedwongen zijn te produceren voor de export in plaats van voor hun eigen behoeften. Het terugdraaien van de afhankelijkheid aan beide kanten zou niet een soort van "de ene op de andere dag boycot" inhouden; in plaats daarvan zou het een zorgvuldig economisch proces zijn dat een nauwe Noord-Zuid-grassroots-samenwerking omvat.

In het licht van onze wereldwijde crises - ecologische, sociale en economische - zouden regeringen er goed aan doen om fundamenteel van richting te veranderen. In plaats van door te gaan met het dereguleren en subsidiëren van grote, wereldwijde banken en bedrijven, zouden ze zich in plaats daarvan moeten concentreren op het ondersteunen van de lokale handel en kleine producenten. Omdat voedsel iets is dat iedereen, overall, elke dag nodig heeft, moet een belangrijke focus liggen op de wederopbouw van de lokale voedsel-economie. Dit versterkt de hele economie, herbouwt de gemeenschap en helpt het milieu te genezen. Het draagt ook bij aan veerkracht in het licht van klimaatverandering: diverse gelocaliseerde productiesystemen in een onderling afhankelijk netwerk, in plaats van afhankelijkheid van verre bronnen voor onze basisbehoeften, zullen gemeenschappen beter toerusten om de komende omwentelingen het hoofd te bieden.

Onnodig te zeggen dat de PR-afdelingen van mondiale bedrijven hard werken om deze boodschap tegen te gaan - en ons vertellen dat we, ongeacht de kosten van het mondiale voedselsysteem, geen andere keuze hebben dan te verdubbelen in de chemie- en energie-intensieve monoculturen en wereldhandel als we de groeiende wereldbevolking willen voeden. [23] Wat ze simpelweg negeren, is dat studies die over de hele wereld worden uitgevoerd, aantonen dat kleinere boerderijen productiever zijn per eenheid land, water en energie dan grootschalige monoculturen. [24] Industriële landbouw is alleen efficiënt als

het wordt gemeten in output per arbeidseenheid: monoculturen zijn geweldig als het doel is om voor enkelen winst te maken ten koste van miljoenen banen op de boerderij, maar niet als het doel is om zoveel mogelijk voedsel duurzaam te produceren met de het beperkte aanbod van akkerland, zoet water en energie op aarde.

Degenen die in het mondiale noorden wonen - waar de industrialisatie van de landbouw al generaties lang gaande is - kunnen gemakkelijk uit het oog verliezen dat het grootste deel van het voedsel dat tegenwoordig in de wereld wordt geconsumeerd, wordt geproduceerd door kleine boeren op landbouwbedrijven van minder dan 5 hectare. [25] Om die kleine bedrijven te vervangen door industriële monoculturen, moeten honderden miljoenen mensen in hun levensonderhoud worden verwoest en in de sloppenwijken van steden tot echte armoede worden gedreven. Het hoeft ons niet te verbazen als een aanzienlijk deel van die miljoenen gefrustreerd, boos en vatbaar wordt voor extremistische opvattingen.

Het mondiale voedselsysteem is op andere manieren inefficiënt, vooral als men kijkt naar 'overtollige handel'. In een typisch jaar exporteert Groot-Brittannië meer dan 100.000 ton melk, brood en varkensvlees, terwijl het bijna identieke hoeveelheden importeert. Hetzelfde geldt voor de VS, die bijna 1 miljoen ton rundvlees en honderdduizenden tonnen aardappelen, suiker en koffie exporteren en importeren. [26] In sommige gevallen is het letterlijk hetzelfde product dat zowel wordt geëxporteerd als geïmporteerd: zo worden garnalen uit Schotland routinematig naar China verscheept om met de hand te worden gepeld en vervolgens teruggestuurd naar Schotland, waar ze worden gepaneerd, verpakt en verkocht. [27] Dit kan de financiële eindresultaten van de betrokken agribusiness aanvullen, maar het is nauwelijks efficiënt te noemen.

Zoals het nu is, is het op handel gebaseerde voedselsysteem niet in staat de huidige wereldbevolking duurzaam te voeden. Nu voedsel strenger wordt gecontroleerd door bedrijven dan ooit tevoren, zijn ongeveer 870 miljoen mensen ondervoed [28] - ook al wordt er meer dan genoeg voedsel geproduceerd om iedereen op de planeet voldoende te voeden. In de VS bijvoorbeeld betekenen lange toeleveringsketens en de uitbanning van cosmetisch onzuivere producten door bedrijven dat meer dan 40 procent van het voor menselijke consumptie geteelde voedsel uiteindelijk wordt weggegooid. [29] Wereldwijd wordt vier keer zoveel voedsel weggegooid als nodig zou zijn om alle ondervoede mensen in de wereld te voeden. [30]

Om de lokale voedselbeweging te ondersteunen, zouden subsidies kunnen worden omgeleid naar het versterken van lokale infrastructuren, inclusief distributielijnen die lokale producenten met lokale consumenten verbinden, en zelfs financiële steun geven aan kleinschalige, gediversifieerde boerderijen zelf. Door dergelijke beleidsveranderingen zouden lokale, banenrijke, gemeenschapsgebaseerde, ecologische economische systemen opmerkelijk snel de hoofdstroom worden, waardoor zelfs mensen met een laag inkomen over de hele wereld kunnen profiteren van hun lokale economie. Evenzo zouden het verminderen van de subsidies voor fossiele brandstoffen en het verhogen van de belastingen voor meer

vervuilende industrieën veel van de verborgen kosten van hulpbronnenintensieve economische systemen internaliseren, waardoor de marktprijzen meer in overeenstemming worden gebracht met de werkelijke kosten van hulpbronnen en vervuiling. Deze verschuivingen zouden ertoe leiden dat lokale producten de goedkopere, meer toegankelijke optie worden voor de bredere bevolking.

De opkomst van autoritarisme is slechts een van de vele onderling samenhangende gevolgen van economische globalisering. De wereldeconomie van vandaag verhoogt de economische onzekerheid, breekt gemeenschappen en ondermijnt de individuele en culturele identiteit, waardoor omstandigheden worden gecreëerd die rijp zijn voor de opkomst van autoritaire leiders. Als de milieukosten van de globalisering - klimaatverandering, woestijnvorming, overstromingen - mogen stijgen, kunnen we steeds grotere golven van vluchtelingen verwachten die de natiestaten verder zullen destabiliseren, terwijl hun bereidheid en vermogen om humanaan te handelen wordt beperkt.

De meest strategische manier om al deze crises aan te pakken, is door onmiddellijk te beginnen met het terugschroeven en decentraliseren van economische activiteiten, waardoor gemeenschappen en lokale economieën in staat worden gesteld om in zoveel mogelijk van hun eigen behoeften te voorzien, inclusief de menselijke behoefte aan verbinding.

De beweging voor economische lokalisatie zal vele facetten van strategische verandering vereisen: de verspreiding van bewustzijn, dynamische politieke campagnes, verlichte grassroots-actie en internationale samenwerking. Dit lijkt misschien ontoereikend voor de omvang van de crises waarmee we worden geconfronteerd, maar het vaandel van lokalisatie heeft het potentieel om enorme aantallen mensen van beide kanten van het traditionele politieke spectrum te betrekken en om honderden campagnes met één thema samen te brengen. Het stelt ons in staat voorbij het 'schuldspeel' en de antagonistische verdeeldheid te komen die wordt veroorzaakt door verwarring en angst zaaien, in plaats daarvan ons te verenigen in een gemeenschappelijke zaak die wordt ondersteund door een groot beeld van de gemeenschappelijke wortels van onze vele crises. Op deze manier is systemische, collaboratieve lokalisatie uiteindelijk het meest effectieve tegengif tegen autoritarisme.

[1] Gorelick, Steven, *Small is Beautiful, Big is Subsidized*, ISEC, 1996, Chapter 3, "Infrastructure and Scale".

[2] Mazzucato, Mariana, *The Entrepreneurial State: Debunking Public vs. Private Sector Myths*, London and New York: Anthem Press, 2013

[3] Aronhoof, Kate, "The Case for Nationalizing Elon Musk", In *These Times*, Feb 2, 2018.

- [4] Faux, J. (2013) 'NAFTA's impact on US workers', Economic Policy Institute, 9 December 2013 (<http://www.epi.org/blog/naftas-impact-workers/>)
- [5] Fabens, Isabella, "China's Latest Investments in Mexico: The Plight of Maquiladora Workers", Council on Hemispheric Affairs, Aug 14, 2013, <http://www.coha.org/chinas-latest-investments-in-mexico-the-plight-of-maquiladora-workers/>
- [6] Faux, J. op cit
- [7] Hart-Landsberg, M. (2017) 'US Corporations Continue Their Global Dominance', Reports from the Economic Front, 21 April. <https://economicfront.wordpress.com/2017/04/21/us-corporations-continue-their-global-dominance/>.
- [8] Friends of the Earth UK, 'How to... Oppose a Supermarket Planning Application', Friends of the Earth UK, September, 2005. https://www.foe.co.uk/sites/default/files/downloads/campaigning_against_supermarkets.pdf
- [9] Laveccia, Olivia and Stacy Mitchell, "Amazon's Stranglehold: How the Company's Tightening Grip Is Stifling Competition, Eroding Jobs, and Threatening Communities", Institute for Local Self-Reliance, Nov 2016. (https://ilsr.org/wp-content/uploads/2016/11/ILSR_AmazonReport_final.pdf)
- [10] Sales Tax Institute, "State Sales Tax Rates", July 1, 2017. (<http://www.salestaxinstitute.com/resources/rates>)
- [11] TNI, "Land for the few: the state of land concentration in Europe", <https://www.tni.org/en/publication/land-for-the-few-infographics>
- [12] Vidal, John, "eco soundings", The Guardian (London and Manchester), September 6, 2000, "Society" section, p. 8
- [13] <https://www.technologyreview.com/s/515926/how-technology-is-destroying-jobs/>
- [14] Friends of the Earth Europe, 'The TTIP of the anti-democracy iceberg', Friends of the Earth Europe Report, October, 2013 (http://www.foeeurope.org/sites/default/files/publications/foee_factsheet_isds_oct13.pdf); Corporate Europe Observatory / Council of Canadians / Transnational Institute (2013) The right to say no. EU-Canada trade agreement threatens fracking bans, (<http://corporateeurope.org/publications/right-say-no-eu-canada-trade-agreement-threatens-fracking-bans>).
- [15] Monbiot, G. (2014) 'The Age of Loneliness is Killing Us', The Guardian, 15 October (<http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/oct/14/age-of-loneliness-killing-us>); Alexander, B. (2010) The Globalization of Addiction: A Study in Poverty of the Spirit, Oxford, UK: Oxford University Press; Depression and Globalization: The Politics of Mental Health in the 21st Century (<https://www.springer.com/us/book/9780387727127>).

- [16] Hart-Landsberg, M. (2016) 'Confronting Capitalist Globalization', Reports from the Economic Front , 16 December (<https://economicfront.wordpress.com/2016/12/16/confronting-capitalist-globalization/>);
- [17] Dorninger, C., Abson, D.J., Fischer, J., and von Wehrden, H. (2017) 'Assessing sustainable biophysical human–nature connectedness at regional scales', Environmental Research Letters 12, 24 April.
- [18] Local Futures, Planet Local: "Food Swapping and the Fitzroy Urban Harvest," (<https://www.localfutures.org/programs/global-to-local/planet-local/food-farming-fisheries/australia-food-swapping-fitzroy-urban-harvest/>)
- [19] Local Futures, Planet Local: "Refugees Put Down Roots through Community Farming," (<https://medium.com/planet-local/refugees-put-down-roots-through-community-farming-8396934e2fe9>)
- [20] Local Futures, Planet Local: "Low Carbon Hub," (<https://www.localfutures.org/programs/global-to-local/planet-local/local-energy/uk-low-carbon-hub/>)
- [21] Local Futures, Planet Local: "Banco Palmas," (<https://www.localfutures.org/programs/global-to-local/planet-local/local-business-finance/brazil-banco-palmas/>)
- [22] <https://thenextsystem.org/the-preston-model>
- [23] see for example: Oosthuizen, E., "Collaboration is Helping to Feed the World", Monsanto, May 10, 2017. <https://monsanto.com/company/commitments/food-security/articles/collaboration-helping-feed-world/>
- [24] GRAIN (2014) "Hungry for land: small farmers feed the world with less than a quarter of all land," <http://www.grain.org/article/entries/4929-hungry-for-land-small-farmers-feed-the-world-with-less-than-a-quarter-of-all-farmland>.
- [25] Estimated from FAO, "Family Farming Knowledge Platform," accessed December 16, 2015, <http://www.fao.org/family-farming/background/en/>.
- [26] FAOSTAT, Food and Agriculture Organization, <http://www.fao.org/faostat/en/>. Also see: Ten Veen, R. (2011) 'Global Food Swap', Greening the North, Wuppertal Institute; Lucas, C. (2001) 'Stopping the Great Food Swap: Re-localising Europe's Food Supply', The Greens/European Free Alliance/ European Parliament; Norberg-Hodge, H., Merrifield, T., and Gorelick, S., (2002) Bringing the Food Economy Home, London, Zed Books, p. 18.
- [27] Ungoed-Thomas, J. and Meyer, M.R. (2007) 'British Prawns Go To China To Be Shelled', The Sunday Times, May 20, <https://www.thetimes.co.uk/article/british-prawns-go-to-china-to-be-shelled-8b7zrs7nzpg>. Also see: Scotsman Editors (2006) 'Jobs lost as Scottish

scampi sent on round trip to China', The Scotsman, September 25, <http://www.scotsman.com/news/scotland/top-stories/jobs-lost-as-scottish-scampi-sent-on-round-trip-to-china-1-1141935>

[28] FAO (2012) 'Globally Almost 870 Million Chronically Undernourished – New Hunger Report', Food and Agriculture Organization of the United Nations, October 9, <http://www.fao.org/news/story/en/item/161819/icode/>

[29] Dana Gunders, Wasted: How America Is Losing Up to 40% of Its Food from Farm to Fork to Landfill (Washington, DC: Natural Resources Defense Council, 2012), <https://www.nrdc.org/sites/default/files/wasted-food-IP.pdf>.

[30] "Global food waste: the numbers behind the problem", <https://insinkerator.co.uk/uk/page/global-food-waste-stats>

Read blog in English here: <https://www.localfutures.org/localization-a-strategic-alternative-to-globalized-authoritarianism/>

Read all our blogs here: <https://www.localfutures.org/blog/>